

DE GODE CIRKLETS VEJ

MAGNUS OLESEN SÆTTER BÆREDYGTIG PRODUKTION HØJT. VI HAR BESØGT FABRIKKEN NORD FOR SKIVE FOR AT HØRE OM, HVORDAN DANSK FREMSTILLEDE MØBLER KAN INDGÅ I EN CIRKULÆR ØKONOMI MED KLOGT GENBRUG.

AF ERIK RIMMER

HVORDAN FORBRUGER man mest bæredygtigt? Ikke nødvendigvis kun, at selve designet er skabt i 100 procent bæredygtige materialer. Holdbarheden er mindst lige så vigtig. Arkitekt Ib Kofod-Larsen designede denne lænestol i 1950'erne, og i 1956 satte Magnus Olesen den i produktion, og sidste år kom den så i en lettere opdateret udgave med FSC-certificeret træ – styrken ved denne lænestol er, at detaljegraden er så stor, at den er lige så smuk bagfra som forfra. En klassisk stol, som vil have lang levetid og dermed høj bæredygtighed.

Halvøen Salling nord for Skive er kendt for dens frugtbare jord, og traditionelt har træindustrien haft gode kår i området, der omgives af Limfjordens vande. I hjertet af Salling finder vi Magnus Olesen i Durup ved Roslev, hvor den i 1937 grundlagte fabrik i dag er ejet af Nils Knudsen, som ligesom dengang producerer møbler fra start til slut på en dansk adresse – der er ikke mange tilbage af den slags i det danske designlandskab. Firmaet har de senere år målrettet gået efter at gøre produktionen mere bæredygtig og arbejdet med cirkulær økonomi. Træet, man bruger, er FSC-certificeret, som betyder, at der ikke fældes mere træ i en skov, end der kan reproducere. Også fx lim og trivalent krom har miljøcertificeringer. Alt sammen for at overholde FN's Verdensmål nr. 12, som handler om ansvarlig forbrug og produktion, som i dette tilfælde hos Magnus Olesen spænder fra møbler til offentlige byggerier til private hjem. På rundturen på fabrikken møder vi den Design Award-vindende designer Øivind Slaatto. Han er på besøg for at komme et skridt videre med den nye stol, som han og Magnus Olesen vil præsentere på stockholm-messen i februar 2020. Udgangspunktet er, at den skal kunne bruges på både kontorer og derhjemme, og så skal den være bæredygtig. Det sætter nogle bånd op for både designer og producent, og derfor er samarbejdet endnu tættere end ellers, men det er ifølge Øivind Slaatto kun en fornuftig proces.

- Et stykke nyt design skal være nemt at skille ad, for så bliver det også let at samle, og dermed går prisen på produktet også ned, så jeg ser meget på, hvordan et produkt kan splittes ad. Jeg arbejder med geometriske former og tænker design lidt ligesom en leg med LEGO-klodser, hvor det endelige resultat sagtens kan pilles ad, men den enkelte klods er intakt. For nylig gik min kuffert i stykker, og for at reparere den skulle jeg bruge tre forskellige skruetrækkere. Det var tydeligt, at firmaet helst så, at jeg smed den ud for at købe en ny. Den slags går bare ikke længere, siger Øivind Slaatto, som samtidig påpeger, at producenter og designere sammen må finde gode løsninger, så et produkt ikke bliver smidt væk efter slid, men kan løbende opgraderes, så vil prisen her være mindre end på et nyt møbel. Han suppleres af Nils Knudsen, som de senere år med held har fået opgraderet de mange møbler, Magnus Olesen i 1995 solgte til Københavns Lufthavn.
- Lufthavsmøblerne er blevet brugt af millioner af mennesker og har levet op til deres formål om både at give komfort og kunne tåle meget daglig slid. Vi har nu taget en del tilbage på fabrikken og brugt alle understel, men sat nye rygge på og givet dem nyt polster, så udtrykket i de tilbageleverede møbler passer til vores tid. Da en spansk arkitekt for et halvt år siden passerede lufthavnen, lagde han mærke til møblerne, han kontaktede os, og vi fik på den baggrund opgaven med at levere møbler til den nye lufthavn i Alicante. Så for mig er der ingen tvivl om, at vi skal indbygge opgraderinger i et møbel. Det bliver et konkurrenceparameter i fremtiden. Øivind Slaatto filosoferer:
- Måske er det slet ikke en stol, jeg skal tegne, men mere en komfortabel måde at sidde på. Som designer kan man i dag kun tillade sig at skabe noget, der er bæredygtigt, og i min optik er der tre forskellige slags, man skal opfylde. Den sociale bæredygtighed, som fx indebærer, at et produkt bliver lavet af mennesker, der har gode arbejdsvilkår og ikke er produceret under slavelignende forhold. Den økonomiske bæredygtighed, som handler om, at vi ikke skal bruge flere penge på et produkt, end det vi får ind, og endelig den økologiske bæredygtighed, der både handler om materialernes lødighed og at de skal være langtidsholdbare, så de holder længere end næste regnskabsår. Alle tre slags bæredygtighed skal findes i fremtidens design og forbrug.

Nils Knudsen og Øivind Slaatto taler om en fremtid, hvor vi abonnerer på møbler, for hvorfor skal fx en restaurant købe nye møbler, før man rigtig ved, om man får en rentabel forretning? Leasing kunne være en god løsning. Samtidig erkender både producent og designer, at bæredygtig produktion er en proces, hvor man hele tiden får nye erfaringer og også må gå på kompromis. Nils Knudsen siger:

- I 2030 er vi sikkert blevet klogere, og måske kunne vi se, at vi skulle have gjort noget andet i 2019, men jeg tror på de små eller gerne større skridt i den rigtige retning. Sådan får man sat de gode cirkler i gang. Det kræver både dygtige designere og producenter, der skaber godt holdbart design.

